

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 38) findes i tidenden sp. 1079, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 387).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Teichert: Da der foreligger en meget udførlig betænkning vedrørende udvalgsarbejdet, er der ikke for mig grund til ret mange kommentarer.

Udvalget har holdt 6 møder, haft samråd med landbrugsministeren og modtaget en deputation fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl.

Den højtærede landbrugsminister har været meget imødekommende over for udvalget, og han har stillet flere ændringsforslag, som er tiltrådt af hele udvalget eller af et flertal inden for dette.

Socialdemokratiets ønske om flere midler til kolonihaveformål på grund af de ændrede administrationsformer, hvorefter arealerne

ikke mere sælges, men udlejes, er tilfredsstillende derved, at der nu foreslås stillet 2 mill. kr. til rådighed under § 1, stk. 1 b. Det var det forslag, der fik det ærede medlem hr. Morten Lange til at forundre sig over den — som han sagde — noget akavede måde at fremsætte et sådant ønske på ved behandlingen af udstykningsloven. Nu er det som bekendt udlånsloven, vi behandler, og dér er det, det hører hjemme, men det er vel gået op for det ærede medlem!

De ændrede forhold for landbrugets vedkommende har berettiget et ønske fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl om flere midler til at bygge drivhuse på mindre landbrugsejendomme, der egner sig til denne brug, og de enkelte lånebeløb foreslås forhøjet til 24.000 kr., i særlige tilfælde dog 45.000 kr. For at undgå fejlinvesteringer er der stillet krav om, at det lån, der ydes ud over 24.000 kr., kun kan opnås af uddannede gartnere.

Der har været talt om konvertering af de lån, der ydes i henhold til statshusmandsloven, og også om rentebetalingskravet, der af mange frygtes at blive udsat for forskelsbehandling fra myndighedernes side. For konverteringens vedkommende er der jo tale om to former, dels en tvungen ved ejerskifte, dels en frivillig som mulighed for yderligere prioritering til nødvendige investeringer. Ved denne disposition inddrages renteefterbetalingsbeløbet under de fremtidige lån. Ved ejerskifte behandles efterbetalingskravet altid individuelt, og resultatet er altid afhængigt af de forskellige handelsvilkår, selv om der er visse regler at arbejde efter.

Jeg er den højtærede landbrugsminister taknemlig for tilføjslen til § 6, hvorefter der er mulighed for at undgå konvertering ved ejerskifte som følge af dødsfald, hvor den anden ægtefælle overtager ejendommen med de tidligere forpligtelser. Der har her været et irritationsmoment, der uden skade kan fjernes.

Venstre og de konservative har stillet ændringsforslag om at føje et nyt stk. 3 til § 1, gående ud på, at de midler, der her er stillet til rådighed, kun i ganske særlige tilfælde bør anvendes til oprettelse af nye husmandsbrug. Udvalgets flertal mener, at denne tilføjeelse er overflødig. Statens jordlovsudvalg ved, at der kun er begrænsede arealer til rådighed, og kravet til disse arealers beliggenhed

[Teichert.]

og deres beskaffenhed stiger i takt med kvalifikationskravene til de ansøgere, der stadig findes, og som vi ikke bør lægge yderligere hindringer i vejen.

Et flertal indstiller lovforslaget til vedtagelse med de ændringer, der er foreslået af landbrugsministeren under nr. 1 og under nr. 3-8. Ændringsforslag nr. 2, stillet af venstres og det konservative folkepartis medlemmer i udvalget, kan flertallet i udvalget ikke tiltræde. I øvrigt vil mindretallet selv motivere deres stilling til lovforslaget.

Niels Eriksen: Vi kan tiltræde de af ministeren stillede ændringsforslag, som imødekommer os på forskellig måde. Vi har ikke noget imod de kolonihaveformål, der er anført, og vi har gang på gang hævdet, at der skulle gerne tilvejebringes en tilstand, hvorunder små landbrug kunne overgå til gartneri, og at der burde kunne gives lån til opførelse af drivhuse, så man derved fik en bedre anvendelse af disse små landbrug. Vi er også tilfreds med, at vi bliver imødekommet på det punkt, som vi har rejst, derved at den forskelsbehandling ved ejerskifte, som hidtil har kunnet konstateres, nu ikke længere skulle kunne finde sted.

Men ved første behandling af lovforslaget udtalte jeg på mit partis vegne, at vi nu må sige stop til fortsat udstykning bortset fra nyindvundne arealer og ganske enkelte steder, hvor der er jord til rådighed, i Sønderjylland og nordpå. Vi har forhandlet om dette spørgsmål i udvalget, og vi har gerne villet have fastslået, at der nu skal siges stop. Det har man ikke villet imødekomme os med, og vi har derfor sammen med de konservative stillet ændringsforslaget under nr. 2, hvor vi siger, at de nævnte beløb bør kun i ganske særlige tilfælde anvendes til oprettelse af husmandsbrug. Vi mener hermed at have fastslået en retningslinje, som må være sund og rigtig på et tidspunkt, hvor der er for få til at overtage de bestående brug, og hvor landbruget står over for betydende strukturændringer. Samtidig bliver der flere penge til rådighed for sammenlægninger og forbedringer af bestående brug, hvilket såvel ud fra samfundsøkonomiske som ud fra landbrugsmæssige betragtninger må anses for at være rigtigt.

Vi kan anbefale at stemme for de af ministeren stillede ændringsforslag og anbefaler at stemme for det af os sammen med de konservative stillede ændringsforslag under nr. 2.

Niels Ravn: Jeg skal ikke ved denne lejlighed fremsætte egentlig principielle bemærkninger i relation til det lovforslag, vi behandler — det får vi sikkert lejlighed til senere i dag, da vi stort set skal hele kompasset rundt med hensyn til jordlovgivningen her i landet — så jeg skal indskrænke mig til nogle kommentarer til de stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag nr. 1, der betyder en udvidelse af beløbsrammen med 1 mill. kr. til yderligere oprettelse af havelodskolonier, kan det konservative folkeparti ikke stemme for, dels fordi vi principielt må være imod en udvidelse af de bestående beløbsrammer inden for den lovgivning, der her er tale om, dels fordi vi mener, at de formål, man her ønsker at tilgodese, i nogen grad ligger uden for denne lovs rammer.

Hvad angår ændringsforslag nr. 2, som vi stiller sammen med venstre, og som det ærede medlem hr. Niels Eriksen nys omtalte, stemmer vi for dette ændringsforslag, idet man herved principielt ønsker at fastslå, at nu må udstykningen her i landet standses.

Ændringsforslagene nr. 3-6 drejer sig om rokering med beløbene inden for den bestående udlånsramme i en retning, som vi kan godkende, idet man ved forhøjelsen af de beløb, der her er tale om, ønsker at kunne omdanne en række brug, der er blevet for små til at være landbrug, men som i kraft af deres beliggenhed og deres jordbonitet vil være velegnede til gartnerier. Vi har intet imod, at man inden for den foreslåede beløbsramme fremmer en sådan udvikling, og derfor kan vi stemme for de nævnte ændringsforslag.

Ændringsforslagene nr. 7 og 8 er af ren teknisk karakter; også dem kan vi tiltræde. Så har jeg lige en enkelt korrigerende bemærkning. Der står til sidst i betænkningen, at det konservative folkeparti indstiller lovforslaget til vedtagelse. Det er, må jeg bruge udtrykket: en misforståelse eller en trykfejl. Uanset at der for de fleste af ændringsforslagenes vedkommende, bortset fra nr. 1,

[Niels Ravn.]

indføres forbedringer i lovforslaget, har det alligevel efter vor opfattelse et så principielt forkert sigte i situationen, at vi desuagtet ikke kan give det vore stemmer.

Formanden: Jeg konstaterer i henhold til det ærede medlem hr. Niels Ravns oplysning, at der er en trykfejl i betænkningen. Denne fejl vil blive rettet.

Axel Sørensen: Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale, at man stemmer for de ændringsforslag i betænkningen, der er stillet af landbrugsministeren og tiltrådt af udvalget eller detses flertal.

Ændringsforslag nr. 1 går ud på, at den foreslåede bevilling på 1 mill. kr. til erhvervelse af jord til havekolonier forhøjes med 1 mill. kr. til 2 mill. kr. Det er meningen, at der foruden til areal erhvervelse også kan blive penge til arealmodningsarbejder m. v. på de pågældende arealer. Det radikale venstre kan tiltræde denne udvidelse af beløbsrammen ud fra den opfattelse, at det med byernes øgede befolkningsvækst vil være en nødvendighed at kunne tilfredsstille en øget efterspørgsel efter jord i havekolonier.

Ændringsforslagene nr. 3-5 angår udlån til drivhuse og gartnerier. Der har vi tiltrådt, at man forhøjer maksimumsbeløbet for drivhuslån med 5.000 kr. fra 40.000 kr. til 45.000 kr. Det går vi ind for, fordi det er blevet dyrere at bygge drivhuse, og man er gået mere og mere bort fra kolde huse til varme drivhuse, fordi man er langt mere herre over produktionen i disse. I samme forbindelse finder det radikale venstre det rigtigt, at maksimalbeløbet for lån til bygninger til oprettelse af nye gartnerier forhøjes fra 77.000 kr. til 82.000 kr.

Ændringsforslag nr. 6 vedrører mindre landbrugsejendomme, som erhverves og omlægges til gartneridrift; i så tilfælde kan der, hvis der ikke indestår statslån i en sådan ejendom, ydes et lån, og her foreslås maksimumsbeløbet forhøjet fra 18.000 kr. til 24.000 kr. I lignende tilfælde kan der for

statshusmandsbrugs vedkommende ydes et tillægslån til udvidelse eller ændring af bestående bygninger samt til opførelse af drivhuse.

Jeg vil dog gerne bemærke til de foreslåede forhøjelser, der angår udlån til drivhuse og gartnerier, at den fremtidige linje må være denne, at hvor det drejer sig om frilandsgartnerier, må lånet være af en sådan størrelse, at det muliggør en mekanisering og giver betingelser for en rationel drift. Jeg vil tro, at en 10-18 ha ville være den ideelle størrelse. Derimod vil efter min opfattelse, når det drejer sig om drivhusgartnerier, som drives med varme, et areal på 3-5 ha til placering af disse huse være mere passende, da det her mere er medhjælperproblemet, der gør sig gældende, end den mekanisering, der er omtalt i forbindelse med frilandsgartnerierne. Det er jo imidlertid varmedrivhusene, der indebærer mulighederne for en større rentabilitet, så det må vist siges at være her udviklingen vil komme til at foregå.

Vi kan endvidere tiltræde ændringsforslag nr. 7, der tilsigter at skabe hjemmel for, at pantebreve for supplerings- og tillægslån i fremtiden står tilbage for visse realkreditlån. Vi kan også tiltræde ændringsforslag nr. 8, hvori der gives hjemmel til at undlade konvertering i alle de tilfælde, hvor lån efter statshusmandsloven overtages af en ægtefælle.

Til slut skal jeg på mit partis vegne anbefale, at man stemmer imod det af venstre og de konservative under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Morten Lange: Det ærede medlem hr. Teichert må have mig undskyldt, men jeg finder stadig væk, det er lidt ejendommeligt at slå støtte til kolonihaver sammen med støtte til statshusmandsbrug og gartnerier. Kolonihaver sætter jeg overordentlig højt, de har store rekreative værdier og skaffer også af og til lidt ekstra grønsager hjem til køkkenet, men det er dog i og for sig et ganske andet sigte end de to andre

[Morten Lange.]

driftsformer. Det skal jeg dog ikke gøre nogen større ulejlighed ud af, for jeg synes fortsat, at kolonihaver er en udmærket ting, og om der skulle snige sig støtte til kolonihaver ind i en lovgivning, som egentlig ikke har noget med dem at gøre, skal ikke distrahere mig så meget, at jeg synes, det er en sag, man behøver at gøre noget ud af. Men det kunne foranledige til den principielle bemærkning, at man skal måske være lidt varsom med, hvorledes vi laver love og deres titler. Det er trods alt brugerne af lovene, der skal skaffe sig tilskud, og det var hyggeligt, om man, når man lavede en lov, der vendte sig imod et større publikum, gav den en sådan titel og i hvert fald slog sådanne ting sammen, at det var noget nemmere for brugerne at orientere sig i de love, de har med at gøre.

Vi havde det samme indviklede forhold forleden, da vi diskuterede loven om landbrugets afsætningsforhold. Man skal vide det for at kunne regne det ud, at efter lov om afsætning af danske landbrugsvarer skal man kunne erhverve tilskud til indkøb af gødning. Det er den slags mangel på logik, der opstår, efterhånden som en lov bliver brugt; men det forhindrer ikke, at man en gang imellem bliver nødt til at tage en kniv og skære en eller flere love i stykker, så de passer til formålet.

Det var nu en slags mere principiel parentes. Derudover skal jeg kun anføre, at de ændringsforslag, som er stillet af landbrugsministeren og tiltrådt af et flertal i udvalget, kan jeg gå ind for. Jeg anser specielt den tendens, lovforslaget nu har fået og som i noget højere grad går ind for at give en bedre støtte til gartnerioprettelse, for udmærket og rigtig, og loven bliver formodentlig udviklet yderligere i den retning i de kommende år.

Bækgaard: Her ved anden behandling kan der nok være grund til at henlede opmærksomheden på en lang række udtalelser til dagspressen og på offentlige møder om en eventuel strukturændring af dansk landbrug, fremsat af ledende landbrugsfolk, siden vi havde lovforslaget til første behandling den 16. november sidste år.

I næsten alle disse udtalelser gives der udtryk for ønske om, at der fremover bliver

ført en mere konstruktiv landbrugspolitik med hensyn til ejendommenes størrelse. Mest rammende kommer det efter min mening til udtryk i en udtalelse fra direktøren for Landbrugets Realkreditfond, hr. Erik Krogstrup, som ifølge et referat i Jyllands-Posten den 2. marts skulle have sagt om vor nuværende landbrugslovgivning, at hæmmende, restriktive landbrugslove alt for længe har sinket strukturudviklingen.

Jeg synes, der er grund til at tage disse mange udtalelser til efterretning og, som jeg tidligere har sagt, overveje, om ikke netop loven om statshusmandsbrug bør ophæves eller eventuelt føres videre som en ren og skær gartnerilov. Såfremt den højtærede landbrugsminister vil gå ind for disse synspunkter, kan jeg tilsige mit partis støtte, da vi gerne vil støtte gartnerier gennem etableringslån o. s. v., ikke mindst hvor det drejer sig om at omdanne et mindre landbrug til gartneribrug.

Men, som jeg sagde ved første behandling, hvis vi blot skal køre videre med den udstykningspolitik, som statshusmandsloven er udtryk for, siger mit parti bestemt fra, ikke fordi vi ønsker de mindre landbrug ophævet og sammenlagt over en bank, men fordi det er vor opfattelse, at jo mindre lovgivning der er på dette område, des friere og naturligere vil en strukturændring blive.

Da mit parti som sagt ikke ønsker denne lovgivning videreført i den nuværende skikkelse, har jeg ikke mange bemærkninger til de ændringsforslag, som betænkningen indeholder.

Om ændringsforslag nr. 1, som tilsigter at forhøje udlånsbeløbet til erhvervelse af jord til havelodskolonier fra 1 mill. kr. til 2 mill. kr., må jeg sige, at det er et meget uheldigt sigte, en sådan ændring indebærer i et i forvejen dårligt lovforslag. Her er der tale om lån til et lyst- og fritidsforetagende, hvis berettigelse jeg i øvrigt absolut anerkender og værdsætter; men et valuta-skabende erhverv som f. eks. landbrug og gartneri er det jo ikke. Ydermere vil ændringen holde liv i en efter min mening overflødig administration, nemlig jordlovsudvalget, for skal dette udvalg til at varetage de opgaver, som der i ændringsforslaget regnes med, frygter jeg en betydelig administrationsfordyrelse, især da det af det ærede medlem hr. Niels Ravns udtalelse

[Bækgaard.]

lelser ved lovforslagets første behandling fremgik, at jordlovsudvalgets personale er steget fra 30 til 100 personer på trods af en nedgang i oprettelsen af nye statshusmandsbrug.

Ændringsforslagene nr. 3-6 kan mit parti stemme for, da de tilsigter det, jeg efterlyste, nemlig støtte til etablering af gartnerier, ligesom vi heller ikke har bemærkninger til ændringsforslagene nr. 7 og 8, som angår lånevilkår.

Ændringsforslag nr. 2, som er stillet af venstre og de konservative, kan vi stemme for, da det netop tilsigter en afvikling af oprettelsen af nye statshusmandsbrug, og jeg vil endog yderligere henstille til udvalget, at man, såfremt ændringsforslaget vedtages, erstatter ordet „bør“ med „kan“, således at der kommer til at stå:

„... nævnte beløb kan kun i ganske særlige tilfælde anvendes til oprettelse af nye statshusmandsbrug.“

Da det er mit ønske og håb, at denne lovgivning efter de hidtidige principper må ophøre, vil jeg endnu en gang henstille til den højtærede minister og udvalget at lade mine bemærkninger indgå i overvejelserne mellem anden og tredje behandling.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke udvalget for dets arbejde og udvalgets flertal for dets tilslutning til lovforslaget. Jeg vil anbefale at stemme for de af udvalget eller flertallet tiltrådte ændringsforslag og stemme imod det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 blev, efter at der ved en på sædvanlig måde foretaget afstemning var afgivet 71 stemmer for det og 17 imod det, ved et på grund af det utilstrækkelige stemmetal foretaget navneopråb, som nedenstående liste viser, vedtaget med 93 stemmer mod 20; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod; 64 medlemmer var fraværende.

Ja:

Albertsen, K. B. Andersen, Nina Andersen, Kaj Andresen, Bladt, Bomholt, Vagn Bro, Henry Christensen, Jens Chr. Christensen,

Dalsgaard, Damsgaard, Ditlevsen, Erik Eriksen, Holger Eriksen, Niels Eriksen, P. E. Eriksen, Foged, From, Mikael Gam, Gerholm, Gorrsen, Victor Gram, Lis Groes, Andreas Hansen, Boye Hansen, Ejnar Hansen, Jørgen Peder Hansen, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Qvist Hansen, Rasmus Hansen, Viggo Hauch, Heilesen, Hjortnæs, Holmberg, Hans Hækkerup, Per Hækkerup, Carl P. Jensen, Egon Jensen, Jens P. Jensen, Lars P. Jensen, Søren Jensen, Peter Jørgensen, Kirkegaard, Aage Knudsen, Bodil Koch, Conrad Kofoed, J. O. Krag, Ejner Kristensen, Evald Kristensen, Bjørn Krogh, Morten Lange, Arne Larsen, H. Larsen (Bjerre), Helge Larsen, Peter Larsen, Waldemar Laursen, Lindberg, Chr. Madsen, O. Mathiasen, Th. Mikkelsen, Niels Mørk, Carl Nielsen, K. Axel Nielsen, Poul Nilsson, Viola Nørlov, Axel Ivan Pedersen, Gustav Pedersen, Carl Petersen, Grethe Philip, Kjeld Philip, Ellen Poulsen, Finn Poulsen, Chr. Rasmussen, Hans Rasmussen, Henning Rasmussen, Herluf Rasmussen, Kaj Rasmussen, P. A. Rasmussen, Raunkjær, Retoft, Else-Merete Ross, Rudy Schrøder, Astrid Skjoldbo, Skytte, Storgaard, Elna Syvertsen, Axel Sørensen, Jacob Sørensen, Teichert, Chr. Thomsen, Skov Thulesen og Østergaard.

Nej:

Bækgaard, Baagø, Fanger, Foss, Gottschalck-Hansen, Grøndahl, Mose Hansen, Asger Jensen, Edv. Jensen, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Erik Kragh, Marie Antoinette von Lowzow, Clara Münck, Ellen Strange Petersen, Iver Poulsen, Niels Ravn, Rimstad, Poul Sørensen, H. C. Toft og Gertie Wandel.

Stemmer ikke:

Rosing.

Fraværende med anmeldt forfald:

Poul Hansen (Kalundborg) og Helge Nielsen.

Fraværende:

Anders Andersen, Erhardt Andersen, Søren Andersen, Arup, Baunsgaard, Hanne Budtz, Alfred Bøgh, N. Chr. Christensen, Clausen (Olufskjær), Haunstrup Clemmensen, Dupont, Per Federspiel, Aage Fogh, Hagen Hagensen, Holger Hansen, Johs.

Hansen, Poul Hansen (Grenå), Thomas Have, Horn, Hougaard, Erhard Jakobsen, Frode Jakobsen, Erik A. Jensen, Jørgen Jensen, Kai Jensen, Lund Jensen, Thisted Knudsen, Kolbjørn, Ole Bjørn Kraft, Axel Kristensen, Peter Kristensen (Ålborg), Aksel Larsen, Anker Lau, Juul Madsen, Niels Matthiasen, Kai Moltke, Poul Møller, Harald Nielsen, Johan Nielsen, Peter Nielsen, Ninn-Hansen, A. C. Normann, Helga Pedersen, Orla Pedersen, Johan Poulsen, Vestergaard Poulsen, Reedtz-Thott, Hans Schmidt, Sinnbeck, Skræppenborg-Nielsen, Søgaard, Adolph Sørensen, Erna Sørensen, Robert Sørensen, Thestrup, Knud Thomsen, Poul Thomsen, Ib Thyregod, Weikop, Birthe Wetlesen, Wingsøe og Vivike.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes med 64 stemmer mod 49; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 1 i den ændrede affattelse, ændringsforslagene nr. 3, 4, 5 og 6, § 2, således ændret, § 3, ændringsforslag nr. 7, § 4, således ændret, § 5, ændringsforslag nr. 8, § 6, således ændret, og § 7 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om erhvervelse af landbrugsejendomme.

(Lovforslaget (nr. 77) findes i tillæg A. sp. 557, fremsættelsen i tidenden sp. 2223).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 6-8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme.

(Lovforslaget (nr. 78) findes i tillæg A. sp. 575, fremsættelsen i tidenden sp. 2223).

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerung af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven —.

(Lovforslaget (nr. 79) findes i tillæg A. sp. 579, fremsættelsen i tidenden sp. 2223).

Første behandling af forslag til lov om kommuners forkøbsret til fast ejendom samt støtte til kommuners jordkøb.

(Lovforslaget (nr. 76) findes i tillæg A. sp. 629, fremsættelsen i tidenden sp. 2235).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Teichert: De lovforslag, der er til behandling i dag, er præget af de usikre forhold, vi arbejder under i øjeblikket. Ekstraordinære forhold kræver ekstraordinære foranstaltninger, og jeg takker den højtærede statsminister og den højtærede landbrugsminister for den omfattende redegørelse, vi har fået for det meget store lovkompleks. Der kan ikke være udelt tilfredshed med alle de foreslåede ændringer, men vil vi fremover sikre os imod ubehagelige overraskelser, må vi tage det mindre behagelige med de fremskridt, der ligger i andre af lovforslagene.

Sønderjylland og sønderjyske forhold er adskillige gange nævnt i forbindelse med de foreliggende lovforslag, og vi, der kender grænsens sang og har oplevet alle de forskellige strømninger og tildragelser i grænselandet, må være de første til at erkende nødvendigheden af en fælles indsats. Tidspunktet er inde nu til at forberede lovgivningen, selv om vor indtræden i de seks er udskudt på ubestemt tid.

Der er ikke grund til at gøre ret mange bemærkninger til forslag til lov om erhvervelse af landbrugsejendomme. Der er fortsat mulighed for at erhverve 2 landbrugsejendomme, hvoraf den ene skal bebos af ejeren. Det er et meget rimeligt krav, som her stilles, og der kan ikke være tvivl om, at denne bestemmelse vil hindre handler i spekulationsøjemed. Ingen praktisk landmand kan med vægt være imod denne bestemmelse, og talen om stavnsbånd og andre tilbageskridt må holde op, da ingen ønsker at nægte nogen at sælge sin ejen-